

ECON 1310 - Introduksjonsforelesning

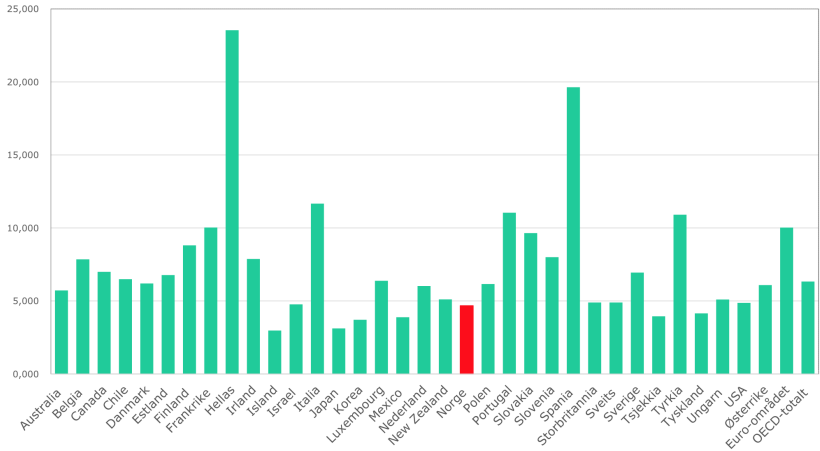
Helene Onshuus

15.januar 2018

Makroøkonomi handler om de store spørsmålene

- ▶ Hvorfor blir arbeidsledigheten høy i hele landet når oljeprisen faller?
- ▶ Hva skjer i økonomien når myndighetene øker skattene eller senker offentlig pengebruk?
- ▶ Hvordan kan vi sikre høy økonomisk vekst i fremtiden også?

Arbeidsledighetsprosenten i OECD-land i 2016

I dag

Hva skal dere lære i dette faget

- ▶ Begrepsapparat
- ▶ Nasjonalregnskapet
- ▶ Produksjon og etterspørsel
- ▶ Makroøkonomiske modeller
- ▶ Finanspolitikk og pengepolitikk
- ▶ Arbeidsledighet
- ▶ Finansmarkeder og valutamarkeder
- ▶ Økonomisk vekst

Hva skal dere lære: Begrepsapparat

- ▶ Forstå begrepene som brukes i økonomifaget og i media
- ▶ Kunne *anvende* disse begrepene

Eksempler

- ▶ Brutto nasjonalprodukt
- ▶ Arbeidsledighet
- ▶ Inflasjon
- ▶ Styringsrente
- ▶ Høykonjunktur og lavkonjunktur

Hva skal dere lære: Nasjonalregnskapet

- ▶ Hva er brutto nasjonalprodukt egentlig et mål på, og hvordan kan vi måle det?
- ▶ Hvordan kan et land spare?
- ▶ Hva brukes vi BNP på?

Hva skal dere lære: Produksjon og etterspørsel

Hva bestemmer hvor mye som produseres i Norge?

- ▶ Hvor mye teknologi, ressurser og arbeidskraft har bedriftene tilgjengelig?
- ▶ Hvor mye ønsker husholdningene å kjøpe?
- ▶ Finnes det noe normalnivå for BNP?

Hva skal dere lære: Økonomiske modeller

En modell er

- ▶ en forenklet og stilisert fremstilling av virkeligheten
- ▶ et verktøy vi bruker til å forstå økonomien

Keynes-modellen

Forsøker å svare på hva som gjør at blant annet BNP, privat konsum, investeringer og sparing øker eller faller

IS-RR-PK

Bygger videre på Keynes-modellen ved å legge til en sentralbank og et arbeidsmarked.

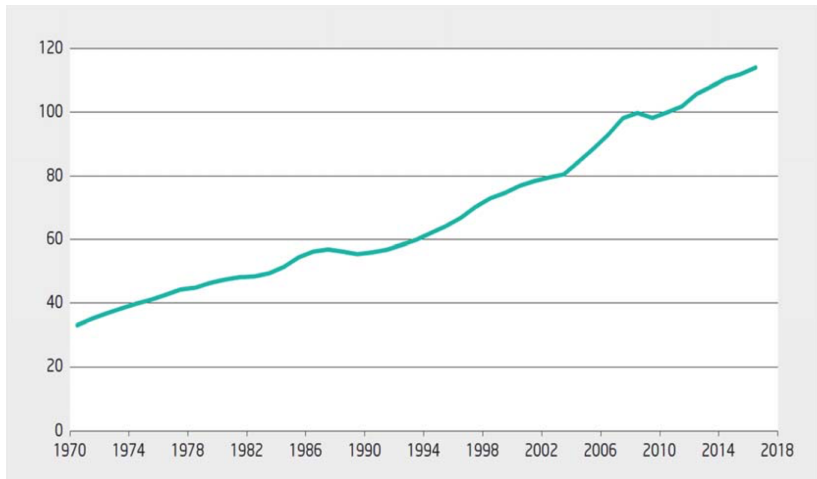

Figure: BNP Fastlands-Norge Faste priser, indeks der 2010 = 100

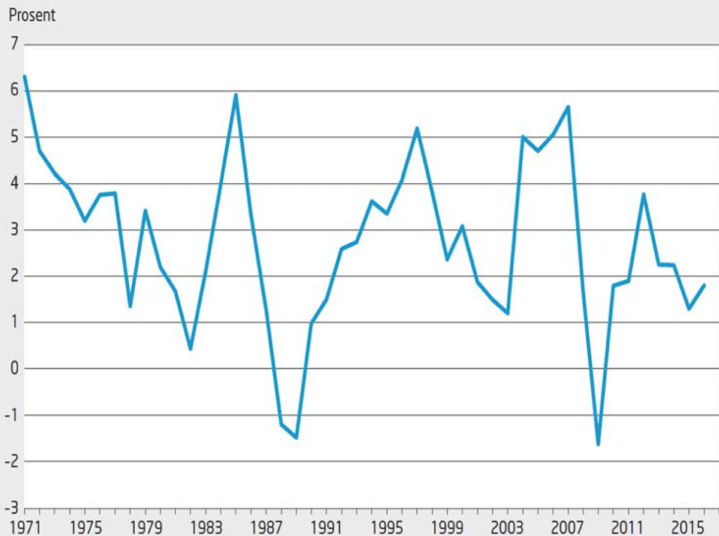

Figure: Vekst i BNP for Fastlands-Norge

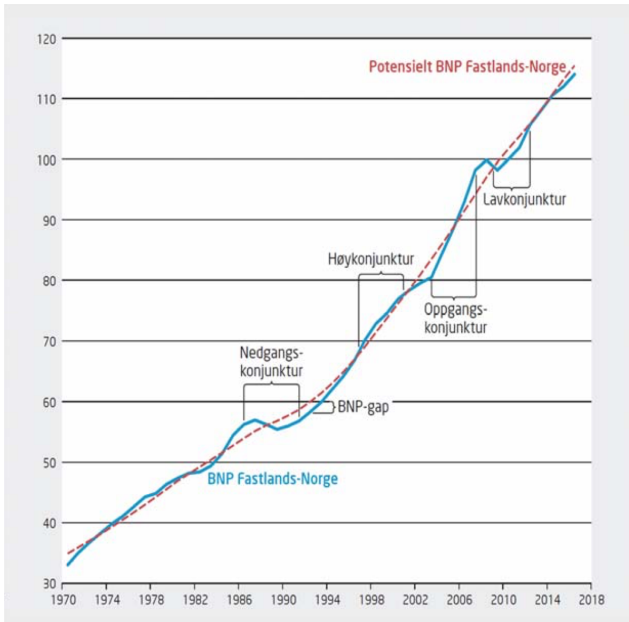
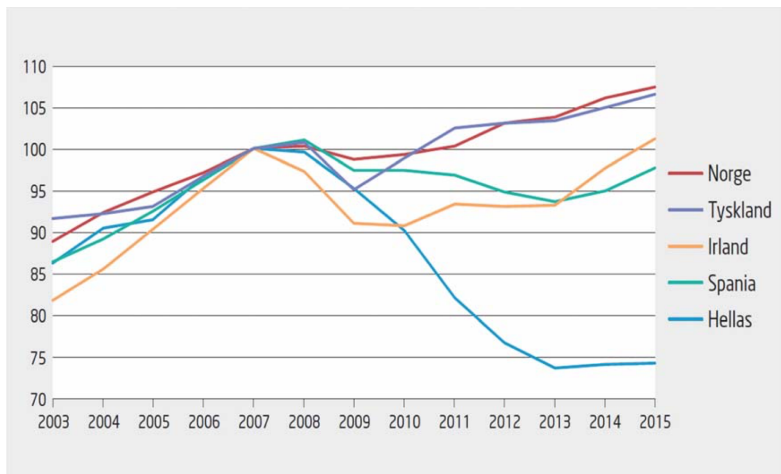

Figure: BNP og potensielt BNP for Fastlands-Norge

Hva skal dere lære: Finanspolitikk og pengepolitikk

Hva skal dere lære: Finanspolitikk og pengepolitikk

Finanspolitikk - myndighetenes virkemidler

- ▶ Hva kan myndighetene gjøre for å motvirke dårlige tider i økonomien?

Pengepolitikk - sentralbankens rolle

- ▶ Sentralbankens primære oppgave er å sette styringsrenten
- ▶ Har mandat om å sette renten for å sikre lav og stabil inflasjon og stabilt BNP

Hva skal dere lære: Finansmarkeder og valutamarkeder

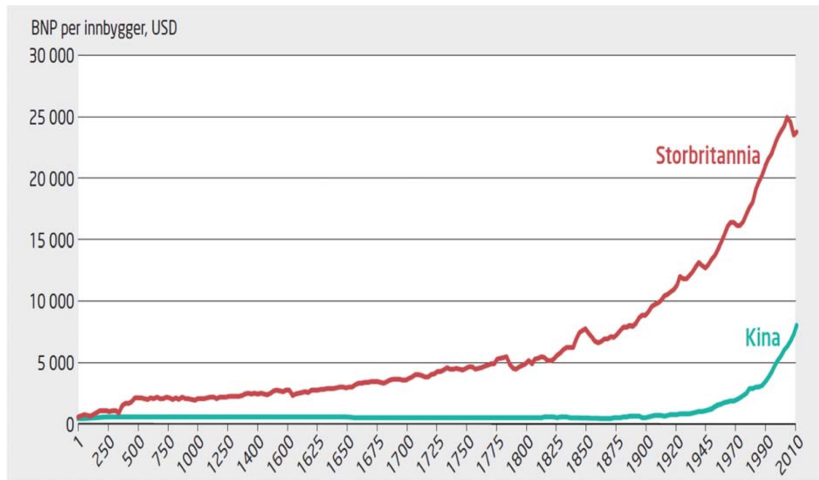
Finansmarkedet

- ▶ Marked for finanskapital
- ▶ Bankene spiller en veldig viktig rolle her

Valutamarkedet

- ▶ Hvorfor velger noen land fast valutakurs mens andre velger flytende?

Hva skal dere lære: Økonomisk vekst

Hva skal dere lære: Økonomisk vekst

- ▶ Hvorfor har land utviklet seg så ulikt?
- ▶ Hvordan kan staten sikre økonomisk vekst?
- ▶ Hvorfor ønsker vi økonomisk vekst?

Matte

I dette faget trenger dere å kunne:

- ▶ Grunnleggende algebra
- ▶ Løse ligningssett
- ▶ Bruke og forstå grafer

Husk forkurs i matte denne uken!

- ▶ Mandag 15. januar klokken 12:15-14:00
- ▶ Fredag 19. januar klokken 12:15-14:00
- ▶ Mandag 22. januar klokken 12:15-14:00
- ▶ Fredag 26. januar klokken 12:15-14:00

Alle forelesninger er i ES auditorium 1

Informasjon

- ▶ All informasjon finner dere på semestersiden:
<https://www.uio.no/studier/emner/sv/oekonomi/ECON1310/v18/>
- ▶ Pensum: Holden, S. Makroøkonomi, 2016.
Se også: <http://www.uio.no/studier/emner/sv/oekonomi/ECON1310/v18/pensumliste/index.html>
- ▶ Obligatorisk øvelsesoppgave som leveres på fronter.
- ▶ Hva forventer vi: følg undervisningen, les pensum i forkant, løs oppgaver, jobb aktivt, spør, diskuter
- ▶ Følg gjerne med på debatter om økonomisk politikk i media, sentralbankens rentemøter, diskusjoner om statsbudsjettet.